

TELEGRAFUL ROMAN.

Nr. 6. ANUL XIII.

Sabiu, in 21 Ian. (2 Febr.) 1865.

Telegrafulu este de doua ori pe septeman: joi'a si Duminec'a. — Prenumeratiunea se face in Sabiu la espeditura oici pe afara la c. r. poste, cu bani gal'a prin scrisori francate, adresate catre espeditura. Pretiulu prenumeratiunei pentru Sabiu este pe anu 7. fl. v. a. car' pe o jumetate de anu 3. fl. 50. Pentru celelalte parti ale Transilvaniei si pen-

tru provinciile din Monarchia pe unu an 8 fl. era pe o jumetate de anu 4 fl. v. a. Pentru princ. si tieri straine pe anu 12 pe 1/2 anu. 6 fl. v. a.

Inseratele se platescu pentru intea ora cu 7. cr. sirulu cu litere mici, pentru a dou'a ora cu 5 1/2 cr. si pentru a treia repetire cu 3 1/2 cr. v. a.

Ce ne trebuie ?

IV.

Se dice ca Imperatulu Carolu VI. fiindu ingrijiatu de urmarile mortii sele, pentruca nu avea urmatoriu de partea barbatésca, sa fie intrebatu pre unulu din barbatii ce-lu incunjiura, ca de ce aru ave elu mai multu sa se ingrijésca? „Majestate“ fu respunsulu „de trei lucruri, si adeca: 1. de bani; 2. de bani si 3. de bani!“

Déca recongetamu acum asupr'a trebuintieloru noastre enumerate vomu aflá, ca pentru cá sa le punemu in lucrare mai antáiu de tóte avemu lipsa de acele trei mijlóce care se reducu la unulu, adeca la bani, fia acei'a acum in moneta sunatóre, fia in hárthia séu hárthii, fia chiaru in ori si ce lucruri cu pretiu.

Noi insa togmai asupr'a seraciei ne plângemu, cáci ce maestria aru fi de a radica de totu felulu de institute candu aru fi bani la indelete? ce ne amu mai sparge capulu cu atátea planniri, candu noi avendu bani nu amu avea alta de a face decâtu a zidi, a prevedé cu cele de lipsa, si a ne salarisá pre invetiatorii si professorii de tóti ramii s. a. s. a.?

Trebuie dara sa ne gandimu la inlaturarea lipsei si la castigarea mijlóceloru. Pe acelea insa le amu facutu atarnatóre dela cultura dela radicarea spirituala a poporului si asiá la parere ne amu aflá in dilem'a: fára mijlóce materiale nu ajungemu la o cultura generala, mijlócele materiale insa togmai se castiga mai lesne, unde este o cultura respandita in tóte clasele poporului.

O comóra ascunsa aru trebui se aflámu óre-unde va cá sa esimu din dilem'a acést'a. Insa unde vomu aflá gemenii nascuti in diu'a de Rusalii, cá sa ni o afle cautandu-o si uitandu-se in unghiile degeteloru mari dela amendóue mánile? Cá sa nu asceptámu pána se voru nasce astfelu de gemeni facatori de minuni sa cercamu dóra vomu aflá vreo dicere magica, care sa ne deschida de unde va vre-o comuna cu isvóre necesabile de averi, pentru noi si pentru urmatorii nostri. Acést'a esista. Multe popóre au si folosit'o si inca cu succesu. Ea e fórté scurta si se cuprinde in „poteri unite.“ Intrunirile spre acestu scopu suntu care le amu avé de recomendatu poporului nostru.

Amu auditu in tempulu mai nou si amu cetitu feliu de feliu de proiecte spre radicarea natiunei. Amu vedutu calculatiuni din cari esiau millióne séu in casulu celu mai nefavoritoriu sute de mii, cari aru poteá servi de capitale, din a cároru venituri sa se platésca sa se premieze cutare séu cutare lucru, séu sa se radice cutare séu cutare institutu. Amu facutu esperiintia insa mai totdeun'a, decáte ori s'au pusu ceva in lucrare, despre greutatea contribuiriloru pe bas'a calculárei de mai susu, pentruca ele nici odata nu au potutu sa petruna pána iu clasele cele mai de josu. Déca pentru unele intreprinderi au petrunsu, unu felu de sila au simfitu totdeun'a contribuentii, celu putínu cei, carii nu au potutu precepe de ajunsu inaltínea scopului acelorú contribui. De aci vine apoi de fondurile incepute dupa ce au trecutu entusiasmulu celu d'antáiu au statu pe locu. Dar de unde va fi venindu acést'a? Credemu ca de acolo, ca cei mai multi suntu cari ascepta sa véda unu resultatu mai grabnicu si mai invederatu alu contribuiriloru sele; pentruca cei mai multi nu suntu in stare de a idealisá, ci suntu strinsu legati de realitate. Afara de acést'a contribuirile celu putínu pentru generatiunea nóstra vinu in tipulu acést'a in adeveru ingreunatóre si de greutáti sa satura curendu ori si cine.

Déca voimu noi dara sa fia intrunirile ce le recomandámu mai cu succesu, apoi un'a, sa nu le punemu scopuri asiá in nate, sa nu le generalisámu asiá tare la pásulu celu d'antáiu si sa cautámu, ca ele, de si in mesura mai pucina sa aduca folóse in cercurile cele mai de aprópe de originea loru. Cercurile unde au sa se arete lucrátore intrunirile séu insotirile

noastre sa fia mai intáiu ale economiloru nostri si apoi a industriasiloru nostri si asiá apoi numai mai departe.

Sa aruncámu o privire la lipsele cele multe ale economiloru nostri, candu adeca unui'a séu altui'a i pica unu bou séu doi din jugu; candu i pica o vaca, cu carea-i séca isvorulu de lapte pentru cas'a, pentru copii sei s. a. si apoi la impregiurarea, ca ei pentru o suma mica de bani trebuie sa-si lapede productulu sudórei loru mai de pre unu anu intregu tocmai in tempulu celu mai nepiinciosu, si de multe-ori sa imprumute bani dela camatarnici cu camete nemai audite, séu sa-si repuna sudórea inca de pe anulu viitoriu: si indata vomu intielege lips'a unoru insotiri contribuitoire spre ajutoriu imprumutatu; sa cogetámu, ca bietii nostri meseriasi, candu voru sa se as edie si sa deschida lucratori'a loru propria, déca nu se voru inglodá pentru dóue trei sutisióre in camete, care in unu tempu nefavoritoriu devinu mai ingreunatóre decâtu capitalulu imprumutatu, si vomu pricepe necesitatea de intruniri de aceste ajutatóre.

Pánacandu vomu reveni asupr'a obiectului acestu cá sa aratámu cu cifre, cum s'aru poté ajutá poporulu, prin contribui mici si in cercuri mai strimte, mangaiemu pre toti acei cáti s'aru poté spariá de acestu proiectu cu asigurarea, ca ori unde s'au infiintiatu societáti de acestea au fostu folosítóre. Folosítóre si pentru acei'a, ca omulu atunci are toldeun'a consciint'a cea placuta, ca si ajuta prin conlucrarea sea; ca fiacare se invatia a-si pretiu mai multa si ostenei'a sea si productulu ostenelei sale; ca castiga o incredere in sine si se intarese in principiulu celu salutaru pentru ori ce omu dar si pentru ori ce poporu: „ajuta-ti tu insuti.“ Cá sa póta sci cine-va baleru incátuva cum ne intipiuim noi intrunirile potemu de acum spune, ca noi nu le intipiuim, componende din membrii contribuitoire de buna voia de nisce taxe séu cum le vomu numi, in fiacare luna, care déca voru trece preste o summa anumita, sa aduca procentu; cá acei cari i-au imprumutu afara de chizas'a membriloru, cari au sa stee in solidum buni pentru imprumutatoriu, numai au alta de implinitu, decâtu sa respunda pána la platirea capitalulu, cametele legiuite; cu deosebire inse si preste totu, ca pre membrii contribuitoire in ori ce casu de lips'a sa-i ajute si sa nu-i lase a deveni prad'a unui séu altui speculantu fára de sufletu.

Amu dorí din anima candu nu numai de aceste, dar candu amu vedé si altfelu de insotiri, si mai alesu la tíera, unde sa-si dea poporulu ajutoriulu imprumutatu la unele lucruri precum suntu radicarea de case, grajduri dar apoi si la consultári pentru imbunatátirile unelteloru loru de economia, pentru o mai ratiunabila folosire a pamentului. Noi credemu ca in tipulu acést'a poporulu aru incepe a se desceptá din propriulu seu impulsu si aru incepe elu insusi a cercá indreptá rile ce suntu de facutu. Noi credemu ca poporulu aru fi celu mai competentu, pentruca in tóte casurile cunósee firea locului si are praesa mai multa.

Spiritulu socialu, care ne lipsesce s'aru desvoltá de din josu in susu si o alta viétia s'aru respandí preste totu poporulu. Starea materiala s'aru radica incetu, dar signru: isvórele aceste mici la inceputu aru poté deveni cu tempulu mari. Ele atunci n'aru folosi numai classeloru de economi si meseriasi ci si celor'alalte totoruru.

Brasiovu in Ianuaru. Mitropoli'a romána ortodoxa, care si aici a fostu salutata cu cea mai viua bucuria, ni-au adusu, dupa parerea mea cea nepretensiva, trei folóse mari; neprecalculabile de mari, si adeca: invierea, aপরায়ণ si in florirea Romániloru.

Si fiindea chiaru si intre cititorii acestei foi amu avutu ocaziune a observá, ca suntu unii, cari aceste folóse ori le ignoréza deplinu, ori celu putínu le pretiuescu subt adeverat'a

loru valoare, fia-mi iertatu a dice in acésta privintia câte-va cuvinte.

Nainte de a veni la deslustrile acestea, mi esprimu pentru anul nou 1865. bucuria; căci Mitropolia e dovada cea evidentă, e stindardulu unui nou pasu gigantic facutu in inaintarea si vietii intelectuala si religioasa a Româniloru.

Punctulu d'antăiu ne arata acelu folosu lamuritu, ca in viindu Mitropolia avem iaras mama bisericii si eparchieloru noastre, biserica si eparchiele ei nu se voru mai sbuciuma pe venitoriu ca cele singuratice si nu se voru mai pastori de najiniti, ci de aceia, cari cunosc glasulu ei; in viindu acésta dulce mama, ea va inaripa pre fiii cei slabi, va aduna pre cei rataciti si va indulea pe cei amariti, cari de unu seculu si jumetate au cautatu lumina si linisce in biserica, si n'au aflat'o. Langa acestea se scie sorcea fiiloru fara mama; ei sirmanii se imprascia si se instrainéza frate de frate ca puii fara cloca, ba se departéza unulu de altulu intr'atata, incatu se face prapastie intre ei. —

Acum prin restituirea Mitropoliei amu scapatu de acestu omoru; amu dobanditu acea bucuria si mangaiere, ca fratiloru celor raspanditi si celor ce rabdau amaruri li se va da alinare, li se va da indulcirea in limb'a loru, carea pana aci le era nesocotita; celor instrainati li se va intinde mana de legatura, si asiá toturoru la olalta li se voru da povetie, inventiaturi si indreptari, cari i voru descepta si-i voru pune pe adeverat'a cale a progressului.

Alu doilea folosu este acela, ca avendu noi astadi Mitropolia restituita, amu dobanditu in tote laturele dieceseloru ei apanare; amu dobanditu unu scutu, unu refugiu si o protectie pentru venturi grele si viforose; amu recastigatu apanarea Mitropoliei cea dedemultu, carea apana cu taria pre fiii Româniloru de ghiarele rapitoriloru, cari voiau sa-i prinda in timpurile depe vremea principiloru Ardélului, candu drepturile bisericii noastre se calcau pe fatia, candu calvinismulu navalia asupra-ne si candu toti din tote partile amenintiau vietii religioase noastre; atunci acésta mitropolia apana si se lupta intr'atata incatu suferi si mucenicia ca Mitropolitulu Sav'a; atunci se vediu apanarea si folosulu Mitropoliei. Acésta chiamare o are si azi; radacin'a ei a existatu si exista, acum avendu ea si trunchiu, ramuri si frundie de umbritu, mane va da roduri de hranitu.

Astfelu a existatu Mitropolia si candu Transsilvania a devenitu sub scutul Austriei (1687), candu biserica paru ca resuffa. Mitropolia era in activitate si atunci cu cei 2 Mitropoliti Varlaamu si Teofilu, ca si ceilalti chirotoniti in Romania'a, si aru fi existatu pana azi, candu cine scie in ce floare amu fi fostu, deca cestu din urma era in stare a o apana si sustine contra torentelului timpului. Dela acest'a (1697) pana azi diecesele nostre fura parte mare fara ingrijire, fara mama, si de aceea fiii loru in locu sa se ajute, se zavistuiu. Ei ajutau dusmaniloru a se inapoiá Românu pre Românu. Acum insa acea Mitropolia de mai nainte, acea santinela agera, carea paziá pre toti Români, dupa unu evu si jumetate se restituie, sub starnintiele si obosintia nemuritorului Andreiu, ca alu III. Mitropolitulu alu ei de sub Austria. Multiamita induratului Domnediu, multiamita milostivului Imperatu, multiamita celui ce a obositu a se restitui; meritele lui, dupacum observá „Telegrafulu“, le va insira Istoria.

Destulu ca deca mai nainte au fostu destinu seu chiamarea Mitropolitiloru romani de a apana pre Români, de a priveghia si a se lupta pentru luminarea loru, pentru drepturile si usurarea loru; acestu destinu lu are si azi. Acésta chiamare s'a veditu la Esc. Sea Mitropolitulu de azi, inainte de a se fi chiamatu Mitropolitulu. —

Mitropolitii cei dedemultu au obositu luminandu pre poporu si biserica prin traducerea cartiloru cu invetiaturile lui Christosu in limb'a majice nostre. Celu de azi a invetiatu si va invetia, a scrisu si va scrie, a radica si va radica drepturile bisericii in tote locurile si coltiurile dieceseloru Mitropoliei, si astfelu vomu fi apanati de dusmani, si mai multa de intunereculu ce ne-a pascutu.

Cu alu 3-lea punctu ne vomu convinge despre folosulu celu naltu din aceea, ca astadi Români ortodoxi din Transsilvania si Ungaria suntu uniti sub unu capu, suntu uniti moralicesce. Si ore putinu castigu e acestu faptu? Deca va cogeta cine-va seriosu, va afla, ca nu e putinu, ci e forte multu. Ce bucuria nu este, candu numai unu pomu mare si vechiu lu-vei vede in florindu in tote ramurile lui; ore nu vei dice, ca acest'a e binecuvantatu? Dorintia de a se restitui mitropolia au avut'o mosii si stramosii nostri si n'au dobandit'o; eata ca amu castigat'o noi. Asta dorintia au cuprinsu si aceea, ca deca Români austriaci nu suntu altfelu la olalta, sa fia macar in Biserica stramosiloru; sa fia la olalta macar la lumina, sfaturile si consultarile, care facu progressulu si

suntu mai de lipsa decatu ori ce alta unire. Noi amu dobanditu asta dorintia, si ea ne va folosi; ne va folosi, ca suntemu unu trup, o inima si o tinta avemu; vom infintia scote de tota class'a, din acelea voru esi barbati in tote ramurile, cari voru cresce, voru lumina si voru aduce la in florire intregu populu românu. Pana aci in Transsilvania, fiindu sub unu capu, sub un'a intielegere, eata ce pasi gigantici amu facutu! Sa privimu indereptu inainte cu trei diecenie, unde eram? si unde ne aflamu acum? Astfelu dar prin totu loculu in Austria, unde suntu Români, mai iute decatu transilvanenii voru recastiga vietia si potere. In totu loculu voru fi capi si preoti demui, amesuratu spiritului timpului de azi, cari si voru cunoscé chiamarea loru si a Bisericii nostre. Caci ce alt'a e chiamarea bisericii si a loru, decatu a ne lumina si intiepti? Care alt'a sa fia tinta cea mai sanetosa, de catu a infintia institute de crescere si instructiune. Nu s'au potutu pana acum semená aceste in totu loculu, caci altulu era gradinariu pe acolo; pe viitoriu insa nu voru ave cauza cei ce representéza atare poporu, ca n'au potutu face. Mijloce n'au fostu mai de locu nici in Transsilvania, si prin intielegere catu nu s'au facutu? S'a facutu pe campulu celu angustu, insa ce nu se va poté face pe campulu celu largu alu Mitropoliei? Nu dicu alt'a decatu urezu dile fericite pana la adunci betranetic capulu Mitropoliei, si vomu vede cele ce visamu.

In fine acésta Mitropolia aveá si bunurile ei materiale immobile. Acestea erau daruite parte de Principii Romaniei. Astadi Mitropolia s'a restituitu; fratii de dincolo credemu ca nu voru intardia a-i restitui bunurile. Baiulescu.

Din Brasiovu audimu, si „Gaz. Transs.“ constatéza trist'a sciore, ca P. Dimitriu Orgidanu, unulu din Parochii Bisericii S. Treimi din suburbiulu de susu (de pe Tocile) a reposatu in 10 Ianuariu. Fia-i tieran'a usiora!

Deputatiunea româna din Ungaria si Transsilvania, carea sub conducerea Esc. Sale P. Mitropolitulu Andreiu are sa depuna la scaunulu imperatescu multiamita Româniloru gror. pentru infintierea mitropoliei, se va afla in 19/31 Ianuariu la Vienn'a. (Dupa scirile mai noue s'a si prezentatu.)

Foile din Ungaria, chiaru si cele oficiose, scriu ca unu ce siguru, ca reformele de justitia, de cari amintiseramu si noi, voru veni la dieta ca propositiuni regesci.

Vienn'a in 25/13 Ian. 1865. Vienn'a nu in zadaru e metropol'a imperiului. Ea ingrijesce, nu numai de locuitorii ei, ca sa nu le lipsesca nici odata „materii interesante“ pentru ocuparea loru spirituale si trupesca, ci indulcesce din candu in candu si pre fiii ei „extra muros“ de cate unu evenimentu atragatoriu. Asiá unu evenimentu e senatulu imperialu, care si-a intinsu aici cortulu, dar si mai atragatoriu va fi pote „constituirea tribunalului supremu“ pentru Transsilvania, carea sosindu azi Escellentia Sea Domnulu Presiedinte V. P o p a aici, se va intempla prestecurendu.

Succede-va Escellentiei Sele numitului D. Presiedinte despre alu carui'a zelu nationalu suntemu convinsi, a scote la cale ca intre cei 7 consiliari ai tribunalului supremu sa fia celu pucinu doi romani, si cari voru fi acei fericiti 2, ori pati-vomu ca si cu Cancelaria aulica unde pana in ziua de azi nu s'a potatu mediolocu mai multu de 1. di unu Consiliariu Românu? Aceste suntu intrebările dilei pentru Români. Pana candu se voru deslega ele, sa ne folosimu de atentiunea incote indreptata — caci ochii multor'a voru privi in septemânile aceste spre Vienn'a, — de a face unu preambulu la lumina egalei indreptatiri prin labirintulu vechi zidiri din strada bancei, in care si-a luat resiedintia spiritulu erei noue constitutionali din Transsilvania; sa vedemu, cate duchuri romane voru da glasu la chiamarea numelui loru.

Cum e seiutu, Cancelaria aulica transilvana in ziua de azi are pusatiunea unui ministeriu, numai catu intrunesce in sine ministeriulu de interne, de justitia si cultu, dupa impartirea de inainte de 1860. Catu depinde dela ea, — conducatoarea trebiloru nostre transilvane — buna seu rea starea nostra, inaintarea catra adeverat'a egala indreptatire nationala si bisericesca, seu departarea de acestu scopu, socotu aru fi unu ce superfluu a espune mai pre largu, dar forte pucini — aceia numai cari au sierbitu la dicasterii asiá inalte de cunoscú modulu impartirei lucrârilor, — voru sci, ce multu depinde adese si dela unu deregatoriu numai subalternu in conceptu decidera causelor de multe ori si celor mai insemnate. Ca sa nu me afandu intr'o discussiune mai larga decatu cum ceru colonele unei foi periodice, aducu inainte numai esemplulu cu trupulu omenescu.

Simtiurile trupesci ne mijlocescu cunoscintia toturoru lucruriloru dinafara. Suntu ele rele, atunci si cunoscintia no-

stra va fi rea, falsa. Déca un membru al trupului nu mai p^ote servi, s^{eu} numai servește cum se cade destinului s^{eu}, se face stricare trupului întregu. Ce va face orbule cu colorile cele mai frumoase? Cum va merge omule déca nu-lu slujescu picioarele? E dar lucru firescu, ca nu e nici dec^{ât}u lucru indiferent pentru înaintarea noastră ori de avem^u cu un dregatoriu de conceptu mai multu s^{eu} mai puțin la Cancelari^a aulică, și de sta numărul dregatorilor Români de acolo în vre-o relațiune drépta câtra numărul celor de alta natiunalități s^{eu} bá? Sa vedem^u numărul dregatorilor Români în senatul Cancelari^e aulice, căci faptele ne voru spune mai chiaru pâna unde am ajunsu cu egal^a îndreptărire. Aplicați în conceptu se afla cu totul 31 de dregatori, dintre acești a 7 Români, 13 Germani și 11 Magiari și anume:

Români. Sasi. Magiari.		
Cancelariu		
Conte Nadasdy Escellentia	1	1
Vicecancelariu		
Baronu Reichenstein Esc.	1	1
Consiliari.		
I. D. Roth, Br. Friedenfels	2	2
Moldovanu	1	1
Horvath și Conte Teleky	2	2
Secretari.		
I. D. Angialu	1	1
Plecker, Millborn v. Müller	2	2
Biró, Szent Györgyi	2	2
Consiliari de apelatiune întrebun-		
tiati cá secretari:		
I. D. Topler și G. Meister	1	1
Concipisticiu plata		
D. Ciupe, Fetti	2	2
Baronu Konradsheim	1	1
Iuhász, Bergai	2	2
Concipistionerari		
Baronu Fillenbaum	1	1
Mara	1	1
Adjuncti de conceptu:		
I. Bartolomeiu	1	1
Dr. Lange	1	1
Dr. Borosnyoi	1	1
Apoi doi practicanți cu plata		
din manipulațiune	2	2
Unulu cu plata dela Univ. sasésca	1	1
Unulu cu stipendiu straordinariu	1	1
de statu		
Doi concipisti on. de Gubernu	1	1
Summ'a	7	13
Ea în manipulațiune:		
Directorulu Registr.	1	1
Direct. Protocolui român catolicu	1	1
2 Adjuncti de directiune	2	2
9 Oficiali	3	6
4 Cancelisti, dintre acești a doi Români	2	2
Unu diurnistu	1	1
Summ'a	4	11

Numerulu celu precumpanitoriu alu Magiarilor din manipulațiune se datéza de pre tempurile Baronului Kemény, carele sa vede a se fi tinutu de proverbiulu ca „cine imparte parte-si face.“ Acum au ajunsu la alții de a impartí, speramu însa ca din ce în ce se voru dedá confratii nostri transilvaneni de alta natiune a privi de unu lucru fórte firescu și egal^a noastră îndreptărire natiunală și nu se va mai procede dupa principii de aceste. Celelalte combinatiuni le lasamu cetitoriului.

Se ascéptá cu încordare, ce pusatiune va luá clerulu rom. catolicu din Austri^a fatiá cu Enciclic^a si mai alesu cum o va publica o Archiepiscopulu Cardinalu Rauscher. De siguru ca densulu cá supusu credintiosu alu preⁿaltului tronu și legiloru statului, cari au de basa egal^a îndreptărire a tuturoru religiuniloru recunoscute în imperiu, și principiele civilizatiunei seculului nostru, fatiá cu enciclic^a papale, carea le condamna tóte aceste, cárei^a însa cá Archiepiscopu rom. cat. și densulu debue sa i-se inchine, se afla într'o pusatiune nici dec^{ât}u de invidiatu. Dar Clerului greco-catolicu óre nu i s'a tramisu enciclic^a spre publicare? Credemu ca i-aruparé bine sa fia crutiatu de atare donu parintescu.

Tóte aceste suntu însa de însemnătate secundara pre lângá întrebarea, ce ocupa comisiunea de bugetu a Senatului imperialu, cum ca în ce modu s'ar poté delatur^a cu totul din bugetulu anulului curinte deficitulu escaletatu la 30 de milioane fi?

Eri a fostu cea d'antáiu conferintiá a ministeriului întregu cu acea comisiune. Ministeriulu se vede a fi gatá ispre conlucrare de a impuciná deficitulu, prin întrelasarea zidiriloru proiectate, și alte crutiari, nici dec^{ât}u însa prin reducerea armatei.

De aci artu resultá o reducere între 3—5% a deficitului escaletatu. Comisiunea însa, cum ni se pare, voiesce delaturarea totola a deficitului. Mai alesu i-stau ochii pre fondulu de dispositiune libera, din care se subventiuneza unele foi periodice. Noi inca din partene tinemu subventiunári de aceste—afara de gazetele curatu oficióse pentru publicatiunile de lipsa—de superflue, bá stricacióse. Regimulu póte fi siguru, ca umblandu pre calea drépta, gazetele cele mai latite ale poporului s^{eu} loialu voru fi cei mai calduosi operatori ai lui, pâna candu retacindu pre căli rele, inzadar se va sili a-si încantá faptele prin guri platite, și a visá de viitoriu maretiu imbatatu de fumulu tamaiei, ce voru arde satelitti la picioarele lui, pentruca s'ar espune pericolului de a fi orbule câtra slabiciunile unei^a s^{eu} altei^a mesuri a sale și a fi treditu din somnu mai curendu s^{eu} mai tardiu, dar de regula pré tardiu—prin jalniculu buetu alu vietiei inadusite la unu poporu și cu atátu mai amara aru fi apoi privirea la realulu funestu, și mai grea vindecarea lui. Avemu de observatu însa, ca acelu fondu de dispositiuni cum se numesce, nu e numai pentru subventiunarea gazetelor, ci și pentru alte ajutóre neprevédute momentane, de aceea ce amu disu de a supr^a nu e în contr^a fondului preste totu, ci numai a subventiunării gazetelor.

Din Croati^a se scrie, ca pe 4 Februariu c. n. este conchiamata la Zagrabi^a o conferintiá banala de 42 persóne distinse din cleru, magnati, amplotiati judiciari și administrativi, proprietari și cetatieni, pentru preconsultarea asup^a moduriloru aducerei unei legi corespundiátore electorale. — Se crede, ca diet^a Croato Slavoniei și a Ungariei se voru conchiamá totu cam de odată, și adica pe primavér^a venítore.

Principatele române unite.

În 15 Ianuariu la 2 óre dupa améidi, Senatul în corpore a avutu onóre a presentá adres^a sea în altímei Sale Dómnitóriului.

În altímea Sea a priimitu în sal^a tronului pe corpulu ponderatoru, încungiuratu fiindu de ministrii sei și de cas^a sea militara.

Domnulu generalu Ioann Florescu, antáiuulu Vice-presedinte alu Senatului a cititu urmátoreá adresa:

Prea Înaltíate Dómne.

„Senatul României a acclamatu, cu tíer^a întregá, patriotículu discursu adresatu de Înaltímea Vóstra cátra intrunitele adunári legislative, în díu^a deschiderei constitutiunalei lor sessiuni.

Senatul, petrunsu de înalt^a și delicat^a sea missiune ce i dau nóuele institutiuni, fâra de a mai aruncá o ochire retrospectiva asup^a eveniminteloru din trecutu, și a împregiurâriloru care impedecau organizarea și desvoltarea institutiuniloru tíerei, i-place mai bine a concentrá tóte cugetárile sale asup^a presentului și viitorului României, cátra Maríá Vóstra, tare prin sanctiunea întregéi natiuni, atí sciutu cu atáta energia, întielepciune și patriotismu a-i deschide o nóua erá de prosperitate.

Astadi mecanismulu poteriloru Statului este complectu și cuprinde în sine tóte elementele de libertate și de stabilitate neaperate unei grabnice și serióse organizári.

Totulu depinde daru de la armoniá ce negrésitu va domni între aceste corpuri.

Senatul este gelosu, Prea Înaltíate Dómne, a ve probá ca, patrunsu de asemenea simtieminte, cá aperatoru alu baselor constitutive ale nóueloru noastre institutiuni, va fi pururea celu mai devotatu tronului României.

În altímea Vóstra, chiamandu la víet^a politica tóte clasele societátií noastre, resolvandu cestiunea sociala, atí închisu erá discordieloru, a ureloru și luptelor de partitu și atí reintrodusu stramosiéc^a fratie.

Resplátirea unui asemenea resultatu În altímea Vóstra o veti gasi în insusi satisfacerea ce da consciint^a unei datorii implinite. Acesta resplátire o gasiti, Prea Înaltíate Dómne, și în unanimitatea cu care natiunea a respunsu la apelulu În altímei Vóstre și în recunóscerea noului statutu din partea Înaltei Porti și a poteriloru garante. Augustii monarhi, dándu acésta nóua dovada de înalt^a loru buna vointia pentru Români^a, au câstíगतu tílluri neprescriptibile la recunóscinti^a ci, și esprimându acestu sentimentu, Senatul nu este de cátu credinciosulu organu alu recunóscinti^e natiunale.

Cercetându cu scumpătate sîrulu reformelor sevărsite și legiurilor promulgate de Inaltîmea Vóstra, in acestu din urma periodu de siepte luni, Senatul constata ca Inaltîmea Vóstra n'ó poteati face o mai intielépta și mai patriotica întrebuintiare de esceptiunalele poteri ce V'a incredintiatu natiunea prin plebiscitulu din 10—14 Maiu.

Urmati, Prea Inaltiate Dómne; pe calea ce V'a deschisu vointi'a natiunala, si veti gasi totdeun'a senatulu gat'a a contribui, in marginile competintiei sele, la totu ce póte interesá și consolidá senatulu Romanu.

O cestiune la care Senatul, cá si tóta tiér'a, tine ca la o cestiune adeveratu natiunala este aceea a monastirilor pamentene dîse inchinate. O insemnata parte a teritoriului Romanu, ne mai potandu remané in mân'a comunitátiloru straine, s'a si otaritu prin legea din 13 Decembre, anulu 1863. Ear in privinti'a negociatiunilor deschise la Constantinopole pentru ajutorulu ce va fi a se face odata pentru totdeun'a, locurilor sante, senatulu, impreuna cu tiér'a intréga, este de mai nainte incredintiatu de bunulu resultatu ce veti dobandi; cáci, cine mai bine decátu Mari'a Vóstra cunósce mijlócele tierei, precum si sentimentele de pietate de care Romani'a a datu totdeun'a probe bisericeii ortodoxe in Orientu?

Senatulu nu mai putnu a apretiuitu cugetáriló emise in discursulu tronului in privinti'a cestiunei rurale, definitivu resolvata din improprietárea tieranului si legiuit'a despagubirea proprietarului pusa sub garanti'a si sub scutu onórei guvernului si a tierei. Cestiunea astfelu resolvata, va produce infráirea intre tieranulu plugaru si proprietaru; ear proprietatea, atátu unui'a cátu si a celuialaltu, devine absoluta si sacra, atribute de care ea se bucura in tóta lumea civilisata, cá un'a ce este celu din urma resultatu alu inteligintiei si activitáti ei omenesci.

Dupa ce ne-amu indeplinitu sacr'a datorie de a felicitá pe Mari'a Vóstra pentru reformele si legiurile cu care a-Ti dotatu tiér'a intr'unu spatiu de timpu atátu de scurtu, nu ne remane, Prea Inaltiate Dómne decátu a Ve rogá sa contati pe celu mai devotatu concursu alu Senatului, care va fi norocitu a contribui la continuarea marei opere incepute cu atát'a intielepciune si patriotismu de Inaltîmea Vóstra.

Senatulu nu va perde nici o data din vedere, ca misiunea sea cea mai importanta este cea de a incungiuirá Tronulu de tóte garantiile ce potu asigurá tierei liniscea si stabilitatea, de a mantíne echilibrulu intre poterile statului, precum si de a aperi, pentru a le intári, pactulu fundamentalu si libertáțile nóstre publice.

Astfelu, vomu poté dîce impreuna cu Mari'a Vóstra, ca statulu si societatea romana se voru consolidá pe bas'a drepturilor vñchiei nóstre autonomii si a marilor principie ale egalitáti ei si civilisatiunei moderne.

Sa traiásca Romani'a!

Sa traiásca alesulu si reformatorulu ei **ALESSANDRU IOANN I.**
Presiedintele Senatului, Nifonu Mitropolitulu ungro-valachiei.

Vice-presied.nte, I. E. Florescu.

Secretari, A. Teriachiu si Gatargiu.

Nr. 61, Ianuaru 13, 1865.

La acést'a, Inaltîmea Sea a cititu urmatorulu respunsu:

Prea sante Printe!

„Domniloru Senatori!

„Priimíti multiamirile mele cele mai vii pentru dreptatea ce dati actelor mele.

„Concursulu ce-Mi sagaduiti este inchizesiurea cea mai buna a consolidárei institutiunilor si libertátiloru nóstre publice, si a prosperitáti ei generale si private a Romániloru.

„Nici odata cá acum, tiér'a n'au avutu trebuintia de o intielegere mai strinsa si mai sincera intre corpurile mari ale statului.

„Suntu ferice de a constatá ca acésta intielegere exista, si din parte-mi, Eu voiu puné tóta staruinli'a spre a pastrá acésta armonie manósa in bine.

„Multiamescu inea odata Senatului pentru devotamentulu ce-Mi promite, si profitu de acésta ocaziune solemná spre a felicitá in Presiedintele seu pe Primatulu Romaniei, pe intáitulu capu ai bisericei ortodoxe romane.

„Prin acestu nou titlu cu care se impodobesce Mitropoli'a din Bucuresci, voiescu a contribui la reatierea prestipiului santei nóstre religiuni, la unirea clerului din ambele tieri sorori.“

Dupa acóst'a Inaltîmea Sea a mai adaugatu urmátorele cuvinte:

„Pe lánge acestu respunsu alu Tronului, voiescu, Domniloru Senatori, a ve mai adresá câte-va cuvinte proprii ale Mele si rostite din inima. In mijloculu impregiurárilor pline

de pericole prin care amu trecutu, ide'a a cárei'a realitate amu urmarit'o mai cu deosebire, a fostu crearea Senatului, acestu corpu fára care aru fi cu nepotintia a se asigurá libertáțile publice si insusi Guvernulu constitutiunalu. Me simtu fericitu ca staruintiele Mele s'au indeplinitu; si dar, credu ca Senatul se va tiné porurea la inaltîmea misiunei sele astfelu cá sa potu porurea a Me bucurá si a Me mandri ca l'aMu instituatu.

„Sa traiésa dar Senatul Romaniei!“ „Regeneratiunea.“

Aflámu ca prin decretulu Domnescu din 11 Ianuaru 1865 se stabilesc ca Mitropolitulu din Bucuresci se póte titlulu de „Mitropolitulu primatu alu Romaniei.“ — Prin unu altu decretu dela 1 Ianuaru 1865 s'au sanctiunatu:

1. Auctorisarea directiunei generale a postelor si telegrafelor de a priimí abonamente pentru díuarie romane si straine. Abonamentele se facu platindu inainte. Pretiurile abonamentelor nu se deosebescu de cele ficsate de editorii foiloru, dar din acele pretiuri 10%o procente au sa incurga in tesaurulu publicu. Tacs'a tramiterei baniloru de abonamente cade in sarcina editoriloru séu redactiuniloru. Procentele de mai susu precum si tacs'a pentru tramiterea abonamentelor la foi oficiale cadu in computulu statului.

„Concordia“ ne aduce o corespundintia din Bucuresci subscrisa de D. Prof. Nifonu Balasiescu in care acést'a deplange marea nepasare a Romániloru cátra barbatii sei ce se lupta pentru inaintarea natiunala. Intemplantia acést'a trista ne spuné ca-lu lovi si pre acum, acusi de patru ani, reposatulu stimabilu barbatu Moise Nicora (Nicorescu) nascutu in Giula com. Aradului. Acestu Moise Nicora au facutu in interessulu natiunei si bisericeii sele mai multe calatorii prin Romani'a, Moldav'ia, Russi'a si Turci'a si reposá in 10 Octobré 1861 in eitate aprópe de 80 ani „cei mai multi plini de amaratiune.“ Elu fu immormentatu in cimiterinlu publicu la Mourogene.

Si noi deplángemu acést'a in adeveru trista intemplantia, care lovesce de multe ori pre barbatii cei mai meritati ai unei natiuni, dar totodata si rogámu pre acei stimati Domni, carii au fostu in apropiarea celui de pia memoria a impartast publicului románu mai depoiatu meritele reposatului cá báremu generatiunile viitóre sa-lu recompenseze de ceea ce au fostu privatu prin contemporanii sei!

Prospectu politicu.

„Monitorulu“ francesu publica decretulu imperatescu, prin care senatulu si camer'a legislativa se conchiama pe 3/15 Februariu.

In camer'a italiana au adusu Ricasoli o propunere, prin a cárei priimire discussiunile cele indelungate, esacerbate si nefolosítore asupr'a intemplantiloru din Septembé 1864. s'au curmatu, si camer'a trece mai departe la alte obiecte.— Pap'a sa fia insarcinatu pre cardinalulu Antonelli, a tramite la toti nunciu papali de prin capitalele Europei noté mulcomítore in privinti'a enciclicei.— Regimulu se afla in conflictu cu municipalitatea neapolitana; cáci aceea voise a serbá díu'a lui Garibaldi, si regimulu — din cause pecuniarie — nu se nvoise; acum nu se nvoiesce municipalitatea a serbá nici díu'a regelui. Un'a pentru alt'a!

Nr. 3—2

EDICTU.

Mari'a lui Vasiliu Gavriila din Sacelu lánge Sabiiu, au incaminatu sub prez. de astadi nr. 142. procesu divortiale asupr'a barbatului ei Nicolae Platosiu totu din Sacelu. De órece insa Nicolae Platoriu e de mai multi ani pribegitu si nu se scia locul aflárei lui, acelu Nicolae Platosiu se indetoreza prin acést'a, cá in terminu de unu anu dela datulu de fatia, cu atát'a mai vertosu sa se presenteze inaintea forului subscrisu, cu cátu la din potriiva procesulu aupra-i pornitu si fára de elu se va otári in intielesulu prescrielor cononice ale s. Biserici gr. orientali.

Sabiiu 28 Decembre 1864.

Forulu matrimonialu gr. or. alu Protopopiatului Tractului Sabiiului I.

I. H a n n i ' a, Protopopu.

Nr. 4—2

EDICTU.

Mari'a Demetriu Streulea din Jinn'a scaunulu Sabiiului, sub prez. de astadi au urzitu asupr'a barbatului ei Bucuru Cornea din Poiana scaunulu Mercurei, procesu divortiale. De órece Bucuru Cornea e de mai multi ani pribegu si nu se scie locul aflárei lui, acelu se indetoreza prin acést'a, cá in terminu de unu anu dela datulu de fatia, cu atát'a mai vertosu se infacisiese inaintea forului subscrisu, cu cátu la din potriiva, processulu asupra-i pornitu se va otári si fára de elu in intielesulu prescrielor cononice ale s. Biserici gr. orientale.

Sabiiu 8 Ianuaru 1865.

Forulu matrimoniale gr. or. alu Protopopiatului tractului Sabiiului I.

I. H a n n i ' a, Protopopu.